

Modül (öneri) No	270
Öğrenme Alanı (Temel konu)	İnsan
Modül (Alt konu)	İnsandaki Kuvvelerin Kullanımı
Amaçlar	İnsandaki kuvvelerin sırat-ı müstakim üzere nasıl kullanılacağını açıklar. Kuvvelerini kullanmada vasat mertebeleri tercih eder.
Süre	40 dk.
Seviye	Orta
Yöntem ve Teknik- Etkinlik	İstasyon, anı yazma
Materyal ve Teknoloji	Kalem, Kağıt
İşleniş/Öğrenme-öğretme süreci	Etkinlik-1 ✓ Üç ayrı masa ve masadan bağımsız gruplar kurulur. ✓ Her masada kuvve-i şehviye, kuvve-i gadabiye, kuvve-i aklıye masası olarak adlandırılır. ✓ Her bir masa bu kuvvelerin ifrat tefrit ve vasat durumlarına dair örnek yazar. (her biri için ayrı bir kağıt yada üçe bölünmüş kağıt) ✓ Gruplar bulundukları istasyonda 4 dk kalarak verilen görevi tamamlar ve saat yönünde sonraki istasyona geçer. ✓ Geldikleri istasyonda daha önce verilmiş örneklerin dışında örnek verir. ✓ Gruplar ilk geldiği masaya döndüğünde oyun biter sonuçlar değerlendirilir. Etkinlik-2 ✓ Katılımcılar gruplara ayrılarak birer kağıt dağıtılır. ✓ Grup olarak bu üç kuvveden birini seçmesi istenir. ✓ Seçilene göre ifrat, tefrit ve vasat mertebelerini kişileştirerek birer hikaye yazması istenir. ✓ Hikayeler okunur.
Ölçme ve Değerlendirme	Üç farklı kuvvenin ifrat, tefrit ve vasat özelliklerini ifade eden hikaye kesitleri grup çalışması olarak işaretlenir.
İlişkili metinler	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ İşte diyanet silsilesine itaat etmeyen silsile-i felsefe ki, bir Şecere-i Zakkum suretini alıp, şirk ve dalâlet zulûmatını etrafına dağıtır. Hatta kuvve-i aklıye dalında, dehriyyun, maddiyyun, tabiiyyun meyvelerini beşer aklının eline vermiş. Ve kuvve-i gadabiye dalında Nemrutları, Firavunları, Şeddatları ^{HÂŞİYE} beşerin başına atmış. Ve kuvve-i şehviye-i behimiye dalında âliheleri, sanemleri ve ulûhiyet dava edenleri semere vermiş, yetiştirmiş. O Şecere-i Zakkumun

menşei ile, silsile-i nübüvvetin –ki, bir Şecere-i Tuba-i ubudiyet hükmünde bulunan o silsilenin– küre-i zeminin bağında mübarek dalları, kuvve-i akliye dalında enbiya ve mürselîn ve evliya ve sıddıkîn meyvelerini yetiştirdiği gibi, kuvve-i dafia dalında âdil hâkimleri, melek gibi melikler meyvesini veren ve kuvve-i câzibe dalında hüsn-ü sîret ve ismetli cemal-i suret ve sehavet ve keremnamdarlar meyvesini yetiştiren ve beşer nasıl şu kâinatın en mükemmel bir meyvesi olduğunu gösteren o şecerenin menşei ile beraber, ene'nin iki cihetindedir. O iki şecereye menşe ve medar, esaslı bir çekirdek olarak ene'nin iki vechini beyan edeceğiz. Şöyle ki: Ene'nin bir vechini nübüvvet tutmuş gidiyor, diğer vechini felsefe tutmuş geliyor.

(Sözler, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul-2023, s. 609)

Hem ahlâk-ı insaniyede en rahat, en faydalı, en kısa, en selâmetli yol ise, sırat-ı müstakimde, istikamettedir. Meselâ, kuvve-i akliye, hadd-i vasat olan hikmeti ve kolay, faydalı istikameti kaybetse, ifrat veya tefritle muzır bir cerbezeye ve belâlî bir belâhate düşer, uzun yollarında tehlikeleri çeker.

Ve kuvve-i gadabiye, hadd-i istikamet olan şecaati takip etmezse, ifratla çok zararlı ve zulümlü tehevvue ve tecebbüre ve tefritle çok zilletli ve elemli cebânet ve korkaklığa düşer; istikameti kaybetmesinin, hatasının cezası olarak daimî, vicdanî bir azabı çeker.

Ve insandaki kuvve-i şehevîye, selâmetli istikameti ve iffeti zayi etse, ifratla musibetli, rezaletli fücra, fuhşa ve tefritle humuda, yani nimetlerdeki zevk ve lezzetten mahrumiyete düşer ve o manevî hastalığın azabını çeker.

İşte bunlara kıyasen, hayat-ı şahsiye ve hayat-ı içtimaiyenin bütün yollarında istikamet en faydalı ve kolay ve kısadır. Ve sırat-ı müstakim kaybedilse, o yollar pek belâlî ve uzun ve zararlı olur.

Demek, **إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ**¹ pek çok câmi' ve geniş bir dua, bir ubudiyet olduğu gibi, bir hüccet-i tevhide ve bir ders-i hikmete ve bir talim-i ahlâka işaret eder.

(Şualar, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul-2022, s. 648)

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ²
وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ³

HÂŞİYE: Evet, Nemrutları, Firavunları yetiştiren ve dâyelik edip emziren eski Mısır ve Babil'in, ya sihir derecesine çıkmış veyahut hususî olduğu için etrafında sihir telâkki edilen eski felsefeleri olduğu gibi, âliheleri eski Yunan kafasında yerleştiren ve esnâmı tevlid eden felsefe-i tabiiye bataklığıdır. Evet, tabiatın perdesi ile Allah'ın nurunu görmeyen insan, her şeye bir ulûhiyet verip, kendi başına musallat eder.

¹ Bizi doğru yola ilet. (Fatiha Suresi: 6.)

² Seni her türlü noksandan tenzih ederiz Senin bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yoktur Sen herşeyi hakkıyla bilir, her işi hikmetle yaparsın (Bakara Suresi: 32.)

³ Duaları şu sözlerle sona erer: “Ezelden ebede kadar her türlü hamd ve övgü, şükür ve minnet, Âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur” (Yunus Suresi: 10.)

